

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnați”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!

Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Patimi...

Intrăm în săptămîna căreia, după patimile grele, dar mîntuitoare, ale lui Christos, i-să zice: săptămîna patimilor.

Durere, acest cuvînt are două înțelesuri, unul dînd fiori mai mari ca celalalt: »Patimi» zicem suferințelor ce le îndurăm între cutari împrejurări maștere de traiu: cînd chinuit ne e de sorții vieții ori trupul ori sufletul, al meu ca singuratic, ori al nostru ca neam.

Dar »patimi» zicem și acelor simțămînte cari izvoresc din o ură puternică și neagră ce clocote în inimile noastre contra cutărui om ori seamă de oameni, cu cari ne-a așezat soarta, pe drept ori pe nedrept, față în față, ca potrivnici ori chiar ca dușmani! Cînd față cu acești oameni puși de sorocul lor în fața noastră, pornim o muncă, o luptă, apoi simțămîntele de ură, de dor de biruință cu ori-ce preț, peste dînșii, să aprind, să întetesc, ne umplu peptul, clocotesc ca vulcanii și ne întunecă putința unei reci și drepte judecăți a lucrurilor și dreapta cumpănire a mijloacelor de cari e iertat și e bine a ne sluji în luptă!.. Acolo unde patima aceasta stăpînește, totdeauna să dau lovituri și să fac rane nedrepte, cari nu folosesc adevăratului scop al luptei!

Noi Români din țările Coroanei Ungare, în ce fel de »săptămîna de patimi» intrăm? Ne e așa de greu să limpezim răspunsul la această întrebare: Cît de mult am dori ca numai felul întii de patimi să-l purtăm: cel al pătimirii pentru prigonirile din afară, că acel fel de patimi, pe care de altfel de mult, de nesfîrșite, de uitate vremuri le îndurăm, mai curînd ne întăresc, ne trezesc puterile amorțite, la luptă, acelea ne fac pe cît rău pe atîta bine, și ca mîne

ne fac să ieșim biruitori peste rău și să ajungem la bine!

Durere, noi nu că ne apropiem de »săptămîna de patimi» de acestea mîntuitoare, ci înotăm de luni de zile în o mare de patimi de cele cari întunecă mințea și dreapta cumpănire, și negrește zările și orbește vederile pornind frați contra frați.

Doamne, fă ca, decît o lună de patimi de acest fel, din lăuntru, otrăvitoare, pustiitoare de inimi, călcătoare de flori în tina drumurilor, — mai bine să dee peste noi un an întreg de patimi de cele ce vin dela dușmanul din afară!

Că prin astfel de »patimi», venite dela străini, trecut'a nu numai Mîntuitorul nostru și poporul de apostoli din jurul lui, ci și atîtea alte popoare, și peste tot locul, mai curînd ori mai tîrziu, eșire au aflat din patimi și la biruință au ajuns, — numai acolo unde celalalt fel de patimi a orbit pe »apostolii» cutărei lupte, ori-cît de drepte și nobilă ar fi părut ea, — acolo toate s'au putut surpa, prăbuși și în vecinic mormînt să se scufunde!..

Luminează-ne Doamne, și nu ne lăsa spre aceasta!

UNELE—ALTELE

Glumind spunem adevărul.

Aceasta e o vorbă veche, rămasă dela bunii nostri strămoși, dela: Români. Și multă dreptate e în această vorbă. Căutați numai în sufletul nostru și veți vedea, că de multe-ori glumind, șăguind, să spun cele mai curate și tari adevăruri, pe cari poate altcum omul ar fi încungiuat a le spune...

În dieta din Budapesta, îi e greu unui Ungur a spune adevărul despre felul cum scumpii deregători patrioți fericesc popoarele date pe mîna »administrației» (chiverniselii) lor. Din cînd în cînd își ia cîte unul inima în dinți de spune verde ce știe. Așa a făcut-o totuși, nu ca glumă, ci chiar în o ședință din săptămîna trecută, deputatul Haydin, ales între Slovaci. El a spus oarecum glumind următoarele mari ade-

văruri despre stările între cari trăește poporul slovac, adevăruri și stări, csri însă să potrivesc de minune, și la poporul nostru românesc, nu numai la cel slovăcesc laca ce a zis Haydin:

»Omul acesta (Slovacul) plătește o mulțime de dări, și într'o clipă de liniște sufletească, să întrebă el, că adicătelea pentru-ce plătește el atîta dare? Ci-că în schimbul dării capătă administrație (deregători), dar pe notarul și pe primarul — tot el îl plătește. Apoi ci-că capătă instrucție (școală) gratuită? Tot el plătește însă și școala și cînd e la adevă el nici că are școală. Plătește dare de drum? Drumuri nu are cu toate acestea; la armată slujește în persoană; pe tren nu merge gratuit, căci își plătește biletul. Ce-i rămîne dară? Îl rămîne apărarea persoanei lui și a averii. Dar acolo, pe virful munților, păzitorul acestor bunuri e numai chiar cănele bietului om, și, pe urmă el și pentru acest căne plătește dare!»

Fondul cultural dela Blaj,

pentru ajutorarea școalelor populare, a sporit în zilele din urmă cu încă următoarele frumoase contribuiri ce le aflăm publicate în »Unirea»: cor.

Victor Pop, preot, Silvaș. rom.	500—
N. Giurca, preot, Coluni	200—
G. Faina, preot, Micoșlaca	100—
Ilariu Cojocar, inv., Ticoș	100—
Ioan Rozor, inv., Ticoș	190—
Al. Bidian, preot, St.-Lörinc	100—
Petru Laslo, inv.	20—
I. Langa, preot, Tătrilaua	200—
Aur. Aron, preot, Mirăslău	800—
Teod. Langa, învăț. Hodiș	100—
Dr. C. Barbul, avocat	100—
M. Dascăl, preot, Cet. de-baltă	300—
Patr. Palade, inv. Cîmpeni	100—
Petru Simu, preot,	100—
Valer Rus, preot, Chiciud	200—
Dum. Cătinaș, inv. Micoș	100—
Sim. Crișan, preot, Micoș	100—
Io. Comșa, preot, Fofeldea	200—
Aug. Cioba, preot, Bord	200—
Dum. Boar, preot, Petrila	200—

Un lucru cuminte.

S'a scris de repețite-ori, stăruim și azi asupra acestui lucru: Români bine înțelegători să înceapă și ei a înlocui feluritele cununi ce pun pe sicriul cutărui mort iubit, drag, prin jertfe în scop de binefacere, lucru mai plăcut și lui Dumnezeu și oamenilor. Pilde să dau deja de unii și alții. Iacă unele din cele mai nouă:

— Drept răscumpărare a cununei peritoare pe sicriul fericitului Dr. Simeon Popu, fost avocat în

Cluj, — următorii stimători ai răposatului au trimis pentru Masa studenților universitarii »Dr. A. Mușeșianu», administrată de banca »Economul» din Cluj, următoarele sume:

Dl Dr. Alexandru Pop medic Bistriță, 25 cor., dl Ioan Popu, protopop, Nușfalău, 25 cor., dl Dr. Ștefan Cs. Pop, adv. și deputat dietal, Arad, 25 cor., dna Ana C. Pop, Gherla, 25 cor., dl Gavril Pop, preot, Feleac, 15 cor. dna Lucreția Manu n. Pop, Cluj, 15 cor. Total: 130 cor.

Rugăm pe ploșii contribuenți să primească mulțumitele noastre profunde. Direcțiunea »Economului».

— Iar dl Octavian Neagoș, cassar la banca »Lumina», din Sibiu, și soția sa Toca n. Hanciu, în loc de participare la parastasul pentru fratele și cumnatul lor Aurel Neagoș, doctorand în medicină, răposat în Meran, — au dăruit 10 cor. pentru Fondul ziariștilor români.

Încă o palmă de pămînt cucerită de maghiarizare.

Cînd la anul 1867 a fost vorba să se împartă drepturile de conducere a trebilor celor două state: austriac și ungar, lăsîndu-se fiecărui stat cît mai largi drepturi în conducerea de sine, — armata și ale ei treburi a fost scoasă din tîrgueli, ca tîrfim pe care Coroana, ca cea mai înaltă instanță cîrmuitoare a Impărăției, și-l'a ținut deosebit pentru sine, fără a primi amestecatul guvernelor. Ele vor vota numai, prin dietele lor, numărul de regruți de lipsă acelei armate.

De-o vreme încoace politiciii maghiari văzînd că multe lasă bătrînul nostru Domnitor după voia lor, și-au zis: hai să ne atingem și de tîrfimul acela pe care Coroana și-l'a păstrat ca ceva deosebit al său. De ce să nu dăm năvală și acolo? da de izbitim să băgăm maghiarizarea și pe acel tîrfim! Ce ar fi ca asta! Am face și din armată un fel de școală de maghiarizare! Cît stau Români și Slovaci și alții sub arme, de-ar auzi ei acolo tot limbă ungurească în loc de cea nemțască, s'ar duce acasă unguri de jumătate!

Și au pornit războiul. Au zis: Vrem ca la regimentele de linie din Ungaria, comanda să fie cea ungurească, limba de slujbă între ofițeri și feciori cea ungurească, în

Bunăvoința „statului“.

Nu vrea să dea întregire de salarii învățătorilor noștri, numai ca să silească poporul a să lăpăda de școala română. — Școală nou zidită, declarată de „necorăspunzătoare“!

Numai zilele trecute, ministrul-președinte Héderváry a vorbit iar în dietă, pomenind și de popoarele nemaghiare. Și-a dat aere de om foarte nepărtinitor și „drept“. O fi. Cînd n'are de lucru cu oamenii, apoi toți îi sunt pe-o formă. Cînd însă treburile ajung naintea lui, spre hotărîre, atunci nu știu cum iese „dreptatea“.

E o grozavă bătaie de joc ce să face în zilele noastre: Să vorbește ca nici cînd altă-dată de „pace“ cu popoarele nemaghiare, îndeosebi cu Românii, — și cînd colo să dau cele mai sălbatece palme culturai și limbii și libertății noastre, și ori cărei dreptăți în legătură cu acestea!

Iaca, drept dovadă, și scri-soarea de mai jos:

Icelandul-mare, April 1911.

Poate că din Ardealul întreg noi cei din comitatul Turda-Arieșiu, suntem mai bătuiți de Dzeu cu școalele noastre confesionale. Nu trece o zi, o săptămînă, în care să nu cetim în vre-un ziar românesc că cutărei școale române i-a apus steaua, că cutărei i-s'a pus în coaste o școală de stat, că cutărea ministrul nu vrea să-i dea ajutorul de stat, că cutare învățător e luat în cercetare că nu-și îndoaie copiii cu destulă unguerească, că e înlăturat din oficiu, — și altele și altele.

Doamne, doamne! Oare pînă cînd tot așa? Să mai nădăjduim oare la vre-un bine, văzînd că zilnic ni-se răpește pe nedrept ce avem mai scump în lume: lumina sufletelor?

Nu mai puțin bătuiți de vreme suntem noi cei din Icelandul-mare. Ne-a blagoslovit Dzeu comuna cu vre-o 5 familii de ungur și 3 de jidov.

Aceștia, și între ei și un Român (că doar pădure fără uscături unde-ai mai văzut?) îndemnați de notăreșelul Szövérdy József, au cerut școală de stat prin inspectorul regesc din Turda. Ministrul de culte a dat ordin inspectorului să iese la fața locului spre a lua măsurile de lipsă. În 25 Noemvrie oamenii să trezesc cu el în sat. Chiamă comitetele comunale din Iceland și Iclanzăl și le întrebă cu ce vor să ajutore de bună voie la înființarea unei școale de stat. Oamenii au zis: „Noi avem școalele noastre, pe cari le-am făcut și le ținem cu cheltueli amare, plătiind 30% arunc de dare. Pentru încă o școală, de stat, nu mai putem da! Statul dacă li trebuie, n'are decît să-și facă“. — Văzînd că nu reușește,

s'a dus împungaciul Săcui, în școala românească să o cerceteze, vorbind cu copiii săcuieste.

Urmarea? Ne-a spus că elevii nu știu vorbi ungurește, de ajutor de stat nici vorbă nu poate fi dară! Ba a băgat vină și la edificiul școlar, zicînd că nu e corăspunzător, fiindcă n'a fost luat în samă de arhitect de-al statului! Deși edificiul e nou și numai de un an și jumătate e făcut.

În zilele trecute a venit apoi dela ministeriu hotărîre, că: să asigure poporul învățătorului plata din propriile sale puteri, căci ajutorul de stat nu i-să dă!

Comitetul în ședința sa dela 24 Martie a și luat la cunoștință răspunsul ministerial cu părere de rău că deși suntem și noi cetățeni ai acestei țări, deși dăm statului ajutorul și singele nostru, totuși așa de puțin preț pun pe noi și pe cultura noastră! În felul acesta suntem omeniți din partea deregătorilor administrative.

Coresp.

Adînc măchniți luăm știre de acest fapt, nevrednic de politica unui stat în veacul acesta! E o ticăloșie ce face guvernul, la sfatul deregătorilor săi cei cu suflet mic și negru. În felul acesta el gîndește că poate înfrînge buna plăcere a bunului popor, ca să nu mai dea cît e de lipsă (și poruncește legea) la plata învățătorilor, — ca așa ei de sine să-și părăsască școala și aceea să le cadă apoi lor, celor dela putere, în mână!

Vă rugăm însă, fraților din Icelandul-mare și mic, nu desnădăjduiți! Dzeu să vă ajute și veți putea asigura salariul învățătoresc din alte izvoare de venite. Nu veți fi mai săraci că veți contribui cu 40—50 fil. unul mai mult ca azi la salariul învățătoresc, dar purtarea noastră va fi pomenită pretutindenea cu laudă de tot neamul. Iar cum v'ați ținut în fața inspectorului din Turda, arată cît de mult știți prețul ce aveți și ce avem mai scump în lume: școala și cultura română!

Laudă vouă și Dzeu să vă ajute!

Dela „Asociațiune“.

Comitetul central al „Asociațiunii“ a dat împuternicire secretarului Oct. C. Tăslăuanu să tipărească „Biblioteca populară a Asociațiunii“ în 15.000 de exemplare, fiindcă din cele 10.000 de exemplare tipărite pînă aci, abia mai sunt cîteva sute. Să va face o circulară către Despărțăminte, ca cu privilegiul prelegerilor populare să înscrie cît mai mulți membri ajutători ca abonați ai Bibliotecii. Să va trimite fiecărui despărțămînt un număr oarecare din broșurile apărute, pe cari să le desfăcă cu ocazia prelegerilor populare și la adunările cercuale. Băncile vor fi rugate să primească un anumit număr de exemplare, pe cari să le desfăcă la clienți, cum fac deja băncile „Bihoreana“ din Oradea-mare și „Mercur“ din Năsăud.

Așa „Biblioteca populară a Asociațiunii“ în curînd va ajunge la

cifra de 1b.000 de abonați primind unul fiecare în toată luna cîte o cărțică de asta. Așa apoi într'un an să vor răspîndi în popor peste 150.000 de broșuri, ceace înseamnă un pas uriaș făcut de Asociațiune pentru luminarea țărânimii.

Indemnăm și noi de nou, pe toți cărturarii, să stărue pentru răspîndirea „Bibliotecii populare a Asociațiunii“.

Correspondență.

Alegere de paroh în Teina.

După zilele de groază ce le-au petrecut credincioșii acestei parohii de cînd cu măcelul zguduitor de suflete mai astă vară, — acești buni fii ai neamului au rămas orfani și de biîndul lor păstor sufletec. Dar nădejdea nu i-a părăsit; încercările grele prin cari au trecut, au fost spre întărirea moravurilor, au ridicat și limpezit simțul de cinste. De toată lauda s'au făcut vrednici și la alegerea de preot ce s'a săvîrșit Duminecă, la 13/26. Mart. a. c. sub conducerea înțeleaptă a dlui protopop Ioan Teulescu, — cînd din 3 candidați au ales pe dl George Popa din Brad cu 156 voturi din 173, cîte s'au dat cu totul.

Aci au dovedit țărânenii în chipul cel mai frumos, că în folosirea drepturilor lor au tăria de-a lucra așa, după cum le arată scopul măreț și sfîntenia lui, după cum îi îndeamnă cinstea și dreptatea!

Dee Domnul, ca nou alesul să fie acela, care să aducă mîngăiere și mulțămire acestui popor atît de credincios și cinstit.

Omul rău în calea binelui.

— De pe Cîmpie. —

Șopteriu, Apr. 1911.

Dle Redactor! Nu pot să nu mă plîng în foaia DVoastră mult cetită, „Libertatea“, asupra unui lucru de nimic pe care îl face la noi un om rău.

Ne-a dat Dzeu un preot harnic, care înțelegînd rostul lucrurilor își ține de sfîntă datorință a face tot ce-i e cu putință, doar aduce slujbă mai bună culturai noastre naționale în popor. Bine știînd el ce lucru de bun preț e o școală în un sat, — s'a pus pe lucru doar însuflețește poporul să facă o școală nouă, potrivită vremilor și legilor, care să fie altar bun limbii și culturai noastre românești.

Dar, vezi, aproape nu este sat în care să nu să aște cîte un om însuflat de duhul vecinicei îndărânicii, care în aceea își crede împlinită chemarea în lume, să facă tot contra dela aceea ce vrea „popa“. Să-i arete el popii, că, de să pune, el e mai tare ca popa! Așa avem și noi aci pe unul cu numele Nagy Gábor, cum să cam numește, sau Gavril Nagy cum i-a pus nașu-s'o nume, — și acest om, ajuns la ceva prindere, mai ales că îl ajuta un unchiu și un frate avocat ce are în România, — ce și-a pus în gînd ce nu: că el nu lasă ca popa să facă școala de care să tot doarește! Și să ia, mă rog, noaptea pe

la curatori și pe la alți oameni și le cere să iscălească o declarație prin care ei dau de știre la cei în drept, că ei nu voesc să se mai țină școala românească! Și găsește oameni slabi cari să iscălească declarația de nimicire asupra școlii noastre! Că bietul popor, săracul, crede adeseori mai repede și mai bine la toți Șloimii și Ițig-ii, decît la oamenii săi buni. Și tare ne e teamă că vor zădărnici planul celor buni, de a ridica dorita școală.

Ci noi rugăm și pe aceasta cale pe tot poporul cuminte din Șopteriu, a nu să lua după glasul năimiților, ci după a păstorului celui bun și a face tot ce le e cu putință ca școala să se înalțe și să vieze ca școală românească, căci dragi vor fi prin asta și lui Dzeu și slăvit numele lor din fii în nepoți, — întocmai precum huliți și scuipați va fi numele celor ce perire încearcă școlii române!

Un plugar.

APEL.

Subscriși în numele poporului gr.-cat. din Igrîș (Egres), comitatul Torontal, în stare foarte slabă materială, apelăm cu încredere la generositatea sufletelor conaționaliilor noștri, ca să ne ajute după putință la ridicarea sfintei biserici, ce să zidește anul acesta în comuna noastră.

Sperăm, că glasul nostru va avea răsunet în sufletele marimoase, dornice de a să ridica un lăcaș vrednic de mărirea părintelui ceresc, un izvor de mîngăiere pentru sufletele greu încercatului nostru neam de aici dela marginile românismului.

Luca Lupescu, Elena Sântion, preot gr.-cat. învățătoare.

Celelalte ziare românești sunt rugate să dea și ele apelul nostru.

NOUTĂȚI

Aprilie.

Vint și ploaie și soare. Azi a fost frumos, mâine va fi urît, urît va fi și poimîne, și-apoi iar va fi frumos. Aprilie e cu toane, fără 'ndoială. Eu unul însă nu mă mir de asta, căci eu înțeleg pe Aprilie, și mie 'mi place. Aprilie e cea mai sinceră lună dintre toate: el să arată în totdeauna așa cum este. Nu e nimic prefăcut în el, ceea ce simte, o spune, o arată pe față și nu ascunde nimic! Și câtă viață are Aprilie acesta, băgați numai de seamă. Azi ride voios, pe semne a avut zi bună, mâine însă va plînge cu amar și în năcazul lui neputincios va vărsa potop de lacrimi. Întocmai ca un suflet omenesc!

Am căutat să pătrund toată viața lui Aprilie și mi-a plăcut de ceea-ce am aflat. Eu mi-l închipui, ca pe un flăcău mândru, cu plete blonde, cu ochi căprui, ca pe un flăcău cuminte și cu multă dragoste în suflet și dacă vă 'nvoiți,

și îndrăgostit, dar nu mult, știți numai atât, cît ajunge. Și-i vesel flăcăul acesta l'a început, cînd sosește Primăvara, iubita lui, și de vesel ce-i, rîde și glumește și-și varsă tot potopul de viață și de căldură. Pe unde trece el, rămân numai glume și numai cîntece. Intr'o bună dimineață însă bagă de seamă că Primăvara nu e întocmai cum i-se păruse, și că ea are în privire și puțină răceală, are și puțină prefăcătorie, și descoperirea aceasta îl doare, amarnic îl doare. În durerea asta apoi devine posomorît, fața și-o întunecă, și în sufletul lui începe a ferbe nu mînia ei năcazul, că viața asta nu-i tocmai așa precum el o crezuse. Și Aprilie atunci, ca băiat tînăr încă și nepriceput, începe să verse lacrimi și să ofteze din cînd în cînd. Iubita lui, fățarnică cum e din fire, să apropie atunci de el lingușitoare, îi arată un căpșor bălău, cum el nu mai văzuse, și la pept îi arată un buchet de floricele și el iar crede că ea e numai dragoste și numai viață! Intr'o clipă își uită apoi de toate năcazurile de mai înainte și mustrînd'o încetîșor cu degetul, îi spune iar vorbe frumoase și flueră și rîde. Primăverii însă-i să năzare din nou ceva și îi dă iar o lovitură ușoară și răutăcioasă. Aprilie acum să face și mai posomorît și rămîne multă vreme dus pe gînduri. Lumea din jurul lui nu o mai bagă în seamă și parcă n'aude nici glasul fermecător al pasărilor călătoare, ce s'au rentors în împărăția lui și nici mirosul îmbătător al florilor nu-l mai trezește din melancolie. Și după ce Aprilie trăește cite-va zile așa, în capul lui să face o lumină mare, — mare, și gîndul lui să face atât de curat, cum el pînă acum nu-l avuse. Aprilie a înțeles, că viața e șoadă și că după toatele iubitei lui dacă s'ar lua, ar ajunge în curînd la casa de nebuni. În suflet i să încuibă o nepăsare ușoară și de-acum el tuturor zimbește și pe toți îi alintă. Ca nimic să nu mai rămînă în el din ceea ce a fost, își lasă și numele și ia în locul celui vechiu un nume scurt și dulce, numele de: *Mai*. Schimbat cu desăvîrșire și în haine noi, el place tuturor și tuturor îi e drag. Și lumea din jurul lui acum e fericită și e veselă, că Mai e atât de... draguț.

Da, Mai într'adevăr s'a făcut vesel și draguț, dar Mai, flăcăul Mai, acum nu mai are suflet. Pînă cînd era și trist și vesel, avea un suflet ce primia viața în felul cum i-să arăta, acum însă, cînd e numai vesel, Mai nu mai are suflet, ci pentru el lumea întreagă e la fel, și toate și sunt deopotrivă...

Nu vi-se pare cam adevărată povestea asta?

Seb. Bornemisa.

Numărul de Paști al follor noastre, va fi foarte frumos și bine îngrijit: „Libertatea” își va avea mărimea obișnuită de 8 pagine (fete), iar „Foala Interesantă”, „Tovărășia” și

„Bobîrnacii” vor fi tot îndoite de mari, fiecare de cite 8 pagine, dînd astfel toate laolaltă cu „Libertatea” o foaie mare și bogată în alese cefiri, de 32 pagini!

= Abonenții pe 3 luni, acela adevărat, care au trimis la începutul anului plată pe numai 3 luni și apoi mai mult nu, — aște că acesta e cel din urmă număr ce li să mai trimită. Li s'a trimis și așa prea mult. Numărul viitor (de Paști), nu-l vor mai căpăta, decît acei cari au trimis înoieră plății.

April cu zăpadă am avut zilele trecute. În părțile muntoase ale țării, în decesebl în Nordul Ungariei, a nins ca în dric de iarnă. Pe la noi a ajuns iarna asta de April Duminecă noaptea spre Luni (10 April). Ne-am trezit cu coperișele caselor albe, cu strat de zăpadă bun, care a ținut pînă pe la 10 ore, cînd a dat a să topi și pe la amiaz era căldicel bine.

— Prin Caraș-Severin, (loc iarăși muntos și rece) ci-că a nins vre-o 2—3 zile într'una, încît e teamă că de dau zile calde tare peste zăpezile adunate în cătățime mare pe munți, iară poate urma un potop asupra acestui ținut așa de greu încercat anul trecut.

Nou avocat român în Deva. Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria *advocațională* în Deva (strada Kossuth Lajos Nr. 12. în fața Teatrului orășenesc). Cu stimă: Dr. Ulpîu Almășescu, avocat.

O vedere cerească din cale-afară rară ori chiar fără soată s'a arătat în 10 April spre seară deasupra orașul Messina (în jos de Italia) și anume: Vreme ca de trei minute s'a văzut pe cer un disc strălucitor de lumină, ca o vatră de jaratec pe cer. Dela o vreme discul a început a pâlî învâlit de nori, iar cînd el abia să mai vedea, s'a auzit ca din văzduhuri trei bubuituri puternice ca de descărcare de tun! S'a cutremurat orașul de puterea lor. Lumea credea că au luat foc magazinele de praf de pușcă ale armatei. Dar n'a fost asta. Telegrame sosite în curînd din alte orașe vecine, ca din Catania, din Palermo, etc., au lămurit lucrul: Ci-că și acolo s'a văzut rara arătare și s'au auzit minunatele bubuituri. Să crede că a fost un meteor (stea aprinsă pe cer, rătăcitoare prin țările văzduhurilor), care te miri unde s'a pierdut și părți din el vor fi căzute undeva și pe pămînt.

Cîți studenți sunt la universitatea din Pesta? Arată statistica (numărătoara) cea mai nouă dată la iveală: S'au înscris la începutul acestui an școlar acuși 7500 studenți. În jumătatea a doua numărul lor a scăzut la 6750. Au 100 profesori regulați, și 288 profesori în afară de rînd și ajutoare, de tot 388 de profesori cu ajutoarele lor cu tot.

Dintre studenți au fost după religione 3118 catolici și 2635 *evrei*. Ceialalți toți laolaltă nici 2000.

Între acești studenți sunt studenți (fete): 261, dintre cari 107 catolice și 100 Jidancel. De celelalte religii abia vre-o 50, între cari și 5 *Românce!*

Mulțămită. Direcțiunea institutului de credit și economii „Dacia” din Orăștie, a binevoit să ne voteze 200 coroane din profitul anului 1910, care sumă ni-a străpus-o aștezi pentru zidirea bisericii nouă gr. cat. în Orăștie. Pentru această binefacere, primească mulțumirile noastre celea mai sincere. Orăștie la 11 Aprilie 1911. Dr. Valeriu Traian Frențiu, paroh-protop. gr. cat.

AVIZ! Expirînd termenul pentru încheierea subscrierilor de acții la înființîndă bancă de asigurare română, toți acei P. T. Domni, cum și onor. direcțiuni ale băncilor noastre, cari au primit prospecte de fondare, sunt rugate a le retrimite cu posibilă grabire la adresa „Albinei” în Sibiu.

Să observă, că coalele de subscriere nu au a să detașa de prospecte, și că odată cu prospectele sunt a să trimită și sumele respective libelele de depunere despre sumele incasate la subscrierea acțiilor.

Fundatorii „Fortunii”.

Petrețeri.

— Corul bisericii rom. gr.-or. din *Agărbiciu* (tractul Turda), invită la Concertul ce-l va aranja a II-a zi de sf. Paști în sala hotelului comunal din loc. Venitul curat e destinat pentru scopuri școlare.

Dragoste și-apoi gloanțe și pe urmă — iară dragoste! Ca în romane și-au desfășurat iubirea lor o pereche fcoasă de Unguri din orașul Nyitra (în gheșosul nord al Ungariei). Gabriel Zányi avea dragă pe cusutoreasa Elena Bartal. Odată numai mîndra fată află că iubitul ei și-a pus ochii pe alta și o lasă în șut. Fata, curajoasă nu glumă, a pus acul jos și a luat în locul lui un revolver și haid după mușiu-papugiul. L'a aflat. L'a stropit odată cu două gloanțe de piștol de s'a rîsturnat acela la pămînt, nu atât de puterea gloanțelor, cît de spaimă, că gloanțele deși l'au lovit, dar nu l'au rînit de moarte. Fata însă credea că acum e gata de el, dar e vai și de ea. Haid, cu același curagiu, să-și dea și sieși vînt! S'a pușcat, dar iară l'a tremurat mîna și nu s'a nimerit de moarte.

Au fost duși amîndoi la poliție, unde să se lee cu ei protocol și să se pornească cercetare contra lor. — Acolo ce s'a gîndit domnișorul Zányi: »Mă, asta tot e fată vrednică, dacă e așa de curajoasă, precum știe și frumos să coasă! Haid' s'o iau eu totuși de nevastă«. Zis și

făcut. A dat de știre poliției hotărîrea sa. Căpitanul i-a dus îndată la matriculant care și-a pus chinga națională peste pept și tinerii miri, cu rînilor încă sîngerînd, declarară că se iubesc și să iau. Să bagă la protocol. Numele și l'au putut scrie în matriculă, — ca mai sărbătorească pecetluire a dragostei lor a-dînc simțite, — cu sînge, că rana le sîngera încă la amîndoi...

„Libertatea”

cu toate adausele sale:

dela Paști — pînă la capătul anului de față, o dăm ori cui cu *numai 4 cor*. Căci fiind atunci trecute acuși 4 luni din an, — pentru aceea scad 2 cor. din prețul de abonament țărănesc (din 6 cor).

Rugăm dați dară de știre tuturor cari ar dori să aibă aceste foi dela Paști încolo, să trimită 4 cor. pe cele 8 luni viitoare, sau 2 cor. pe 4 luni. Vor primi toți și numărul de Paști, — care va fi un număr mare și bogat: de 32 pagini!, fiind atunci toate adausele în măriri duple (îndoite).

Ilustrate de sărbători.

La „*Librăria Națională*” din Orăștie, au sosit următoarele ilustrate de sărbătorile Paștilor, frumoase și ieftine:

1. Ilustrate cu *Invierea-Domnului frumoase minune!*, bucata 16 fil.
2. Ilustrate cu inscripția: *Christos a înviat!*, și cu membrii familiei regale din România, bucata 20 fil.
3. Ilustrate de paști cu copii ciocnind ouă roșii, miei și altele, bucata 5 fil.
4. Ilustrate cu epuri, ouă roșii, flori și alte chipuri frumoase și hazlii, bucata 6 fil.

Pentru postă să se trimită cite 10 fileri la 1—5 ilustrate; dela 5—15 20 fileri, iar la mai multe 30 fileri.

Gramofoane, eufoane.

Avizăm pe cetitorii foilor noastre, că la „*Librăria Națională*” S. Bornemisa din Orăștie, să pot comanda gramofoane și plăci cu cîntări românești foarte frumoase și draguțe! Jocuri, hore cu descîntece, marșuri de ale regimentelor românești din Țară, cîntecul de atac (hura!) pe care să dă asaltul în războiu, doine dulci, cîntări glumețe, — tot felul, atât din România, cît și de pe la noi. Doritorii de a comanda să se adreseze „*Librăriei Naționale*”, de unde vor primi toate informațiunile.

Apel către preoții din jurul Sibiului! Comerciantul român Ioan A. Petrușiu a trimis preoților din jur următoarea scrisoare:

„St. Domnule părinte! Apreciînd subsemnatul marea mișcare ce o formează populația românească în Sibiu, cu deosebire în zilele de țîrg, mi-au format convingerea că un comerciant român, n'ar greși dacă ar deschide o prăvălie în acest oraș pe seama conaționalilor săi.

Bazat pe această credință, de fapt subscrisul am și deschis o pră-

Un tiner universitar

caută aplicare în vre-o cancelarie advocațională! (129) 2-2 Adresa o dă: Administrația foii.

Pluguri „Sack“

foarte ușoare, cu roțile cu tot 50 cor. — „Sack mic“, trup de oțel de Stiria (Bácska), grindei de frasin, roțile de fer, cu 38 cor. Pluguri de Bácska cu 20 cor. Mașină de sămănat cucurus și plug de săpat cu cîte 28 cor. bucată. — Invențiune nouă din fabrica Contelui Teleky Arvéd Drossó.

Garantez peste tot de lucru solid și ușor mergător. — Să capătă la subsemnatul cu bani. Pe credit per Novembre la oameni cunoscuți.

Ioan Oprean

(128) 2-6 Koneza (Alsófehér m.)

Mașină de îmblătit

mînată de un motor de benzin de 4 H.P. (4 puteri de cai), în stare bună, să vinde din mână liberă prin licitație publică, la subscrisul acasă în 17/30 April a. c. (în Dumineca Tomii), la 2 ore d. a. Prețul strigării e 3000 coroane.

Tot atunci să vinde încă și o altă batoză, prețul strigării e 700 cor. Licitanții trebuie să depună vadiu de 10%.

Ioan I. Goția

(146) 1-2 în Rehău (Rehó), Nr. 287. (Com. Sibiu). p. u. Szászsebes.

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEÁ, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lîngă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Rizling 64 fil., Rizling și Ruge amestecat 56 fil., Roșu 66 fileri.

Vinuri noi: Rizling 54 fil., Rizling și Ruge amestecat 50 fil., Siller 52 fil., Mustafier amestecat 48 fil.

Rachie de trevere (comină) K 1:50 Rachie de comină specialit. » 2:— Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru în fileri. Vinurile și rachiea să expediază sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus și cu rambursă. Vase împrumutez pe timp de 2 luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEÁ,

proprietar de vii și neg. de vinuri. (15) Világos, (Arad m.) 9-22

Colosală greșală

comite acela care n'a fost precant, și contra durerilor de reumă, ișias, împunșături, junghieri prin oase, dureri de spate, etc. — în loc de veritabilul —

REPARATOR

alini KRIEGBNER, au folosit te miri ce imitațiuni. Recomandăm dar urgent Secărul bolnav de reumă și celor cari sufer de morburile de mal sus, venite din răceală ori curent, — să folosească veritabilul

REPARATOR

alini Kriegner, — pe care îl pregătește numai îngură

Apoteca Kriegner, Budapest, Baross-u. 3. Așadar aci să se adreseze cererile. — O sticlă mică 1 cor., sticlă mare 2 cor. Prin poștă 5 sticle mici, franco, 5 cor., 3 mari 6 cor. trimise cu ramburs ori banii saluta. Acest leac vechiu și distins, e mai bun ca orice spirit stral, că după o singură frecare rîndecă de tot! La cumpărare să se grăjească să nu capese imitațiuni! (15) 7-8

Casă de vînzare!

Casa mea din Orăștie, strada Bisericii-vechi Nr. 10, constătoare din două odăi și culină, fîntină, curte și grădină mare, etc.,

e de vînzare

din mână liberă.

Pentru informații a se adresa la

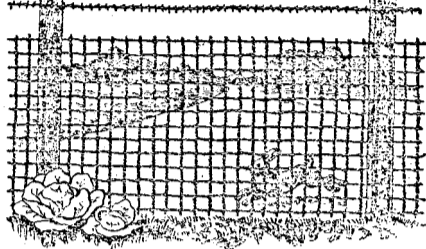
George Vlad,

în Șibot, fabrica de firez (135) 2-3 (Alkenyer. fűrészyár).

Garduri, tare ieftine!

Produceție indigenă!

Fără pîreche potrivit!

(85) Ușor de mannat! 4-20

Neamărate scrisori de mulțumită adeveresc că

Teșetura de drot „HUNGARIA“

e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsuoit. Prețul pe metru pătrat 30 fileri și mai mult.

Să comandă numai la fabricantul

Alexander Haidecker,

fabrică de funii de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85.

Service repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, grat's și franco!

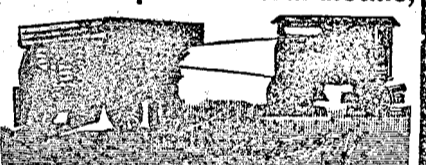
Dacă D-Ta vrei să ai

o mașină de îmblătit cu motor,

cruțătoare (88) 3-15

sigură în lucrare

împlinind lucrul distins,

și pe lîngă preț favorabil, cu condiții de plată ușoare, cu garanță deplină, — atunci adresează-te cu cererea la

SZÜCS ÖDÖN

Budapest, VI., Nagymező-u. 66,

intreprindere de comerț cu mașini economice și industriale, — care, la cerere, îți trimite catalog și preliminar gratis.

URIAȘ

tîrg de stoffe!,

în mare și mic. (125) 3-4

Noutăți de primăvară

și de vară!

Între altele ajung la vînzare:

Table with columns for Stoffe, size, and price. Includes items like Stoffe de costume de Zoalna, Homespunse englez, etc.

și alte calități distinsă de materii de haine, după moda de azi, — apoi mături, cîpeți, funde, vâl, podoubo de haine și alte pentru dame, noutăți! Cereți secare damă colecție de modele, cari să trimiți franco numai să scrie că dorește cea sin ori mai țestina.

Comando peste 20 cor., franco!

MATEI WEINER

casă de modă de dame

Budapesta VI. Andrassy u. 3.

De vînzare

o casă cu prăvălie, cîrciumă, fabrică de apă gazoasă (sodă) și limonadă și depozit de bere! Ocaziune rară pentru doritorii de a cumpăra în Orăștie, sub un număr două case: întâia: cu prăvălie bine asortată cu tot felul de articlii de spe-cerie, vînzare de beuturi în sticle și cu păharul, fabrică de apă gazoasă (sodă) și limonadă; a doua cu drept de cîrciumărit și depozit de bere, — la poziție bună! Ambele case constau din 9 odăi spațioase, 2 pivniți, ghețar, magazin pentru bere, grajd, șură, grădină și curte!

SĂ PREDAU ÎNDATĂ!

(44) 6-6 Reflectanții să se adreseze la Fábrián Mór în Orăștie (Szászváros).

Dela Tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla — Szamosujvár

să pot comanda următoarele cărți populare și de rugăciuni.

Table listing various books and their prices in K. fl. Includes titles like Sfintul Antoniu de Padua, Viața P. C. Vergură Maria, etc.

Cărți de rugăciuni.

Table listing prayer books and their prices in K. fl. Includes titles like Icoana sufletului, Mărgăritarul sufletului, etc.

Cataloge să trimit ori-și-cui gratuit și franco. Cărțile de sus să pot comanda și dela „Librăria Națională“ din Orăștie. Comande mai mici să se facă cu asignațiuni postale, trimitîndu-să prețul cărților și porto postal 10-30 fil. ca să se poată expeda în leg. + franco. (145) 1-6

Advertisement for 'TUSEI' (throat lozenges) by Kaiser, featuring 'CAMELE DE PEPT' and 'KAISER' brands. Includes contact information for C. Demeter and J. Graffius.

Advertisement for Dr. Oscar Leonhard, a specialist in stomach and intestine ailments. Includes an illustration of people and contact information for Sebeșul-săsesc.

Advertisement for 'Societatea pe acții' (Share Society) 'HOLANDEZĂ' (Dutch) for insurance. Includes details about the company, capital, and agents in Brașov.

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atât pentru struguri de masă (admirabil articolu de vânzare!), cât și soiuri de vin: rizling, mușcateler, etc.

să găsească de vânzare în pepiniera de vițe de viie nobilă dela **DOMENIUL ROMÂNESC** DIN BOBALNA

lângă Orăștie, proprietatea dlui Dr. AUREL VLAD.

Pentru toamna de față și pentru primăvară, are la îndemână jumătate de milion altoi, tot soiuri alese!

Deși peronospora a potopit în anul de față pe alocurea școli întregi de altoi, la Bobalna, fiind foarte bine grijite, nu le-a făcut nici o stricăciune, altoile sunt foarte frumoase și pline de viață!

La cerere, să trimită **Catalogul** cu prețuri și îndrumări practice!

Adresați-Vă cu încredere deplină la:

„DOMENIUL DIN BOBALNA”

a dlui Dr. A. Vlad: Bobalna, u. p. Szászváros.

NB. Pentru vițerii din Ardeal e în deosebi cel mai potrivit izvor de cumpărat vițe de viie, fiind vițele din pepinierele dela Bobalna crescute și deprinse cu clima deluroasă ardelenescă. La șes, firește, îi priește cu atât mai ușor.

(34) 4-

Atențiune!

Să atrage atențiunea asupra noului depozit de spirt

din Orăștie, — unde să poate căpăta cel mai ieftin și nefalsificat Spirt, precum și Licuieruri, Vinuri, în detalii și în mare! (143) 1-12

Fritz Chrestel în Orăștie, Piața poliției.

„Város-major Szanatorium” și „HYDROTHERAPIE”

26 odăi aranjate cel mai modern. Supraveghiere medicală permanentă.

Telefon 88-99.

Birou central; stabiliment medical: **Budapest, Ferencz körút 29.** n. a 8-9; d. a. 3-5.

Director-șef:

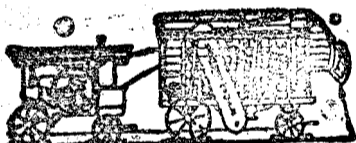
Dr. Cosmutza.

(884) 15-

THE CAMPBELL

Fabrică de motoare cu renume universal începează cele mai bine construite și durabile

MOTOARE și LOCOMOBILE de benzină, oleu brut, gaz și gaz sugativ.

Lucrarea cea mai perfectă, mai sigură, neconturbată! Prețuri ieftine. Plăți favorabile. Garanție în toată privința!

841 Reprezentant general: 19-26 **Victor Korányi** Budapest VI, Liszt Ferenc-tér 9. Telefon 64-64.

Birou de informații.

Cunoscînd multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărît să deschid în **Budapesta** birou de informație și **Agentură Românească.**

Ori-ce informație relativ la petițiile înaintate la ministrii și alte foruri, ori-ae informații comerciale și în general în ori-ce cauză, dan în restimp de 2-3 zile ori-și-cul. rezolvînd toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvirea favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate; serviciu prompt, informații detaliate. (42) 6-15

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU,

Budapest, Lajos utca 141 III/19.

!ȚIGLĂ DE CIMENT!

Doritorii de a avea un coperiș de țigla durabil pe mai mulți zeci de ani, să probeze cu țigla de ciment pregătită în Prima întrepr. de țigla din ciment alui **George Oprean, Orăștie.**

Un metru pătrat țigla de ciment are o greutate de cca 29 kgr., pe cînd cea de pămînt are o greutate de cca 36 kgr., așa dară un coperiș de 1000 țigle din ciment e mai ușor cu 450-500 kgr., ca un coperiș de 1000 țigle din pămînt.

Prin diferența aceea mare a greutății, la țigla de ciment să poate folosi tot lemnul de lipsă din material mai subțire și așa să cruță mult și în prețul de cumpărare și zidul nu suferă așa greutate mare, ca cu țigla de pămînt.

Țigla de ciment suferă contra focului, contra apei și contra mușchiului. În caz de foc nu creapă, ca cea de pămînt, ajungîndu o apă și zăpada, mai tare să întărește, pe cînd cea de pămînt să inmoaie, să îngreună și prinde mușchi. E lucru cunoscut că cimentul din ce trece să întărește, pe cînd pămîntul să inmoaie, creapă și face gropi. (116) 3-6

Tot aci să aștepte ori-și-cînd ciment proaspăt, cu sacul sau cu vagonul, de calitate cea mai bună și mai ieftin ca ori-unde.

Comande să **George Oprean,** prima întreprindere de țigla primesc la: **din ciment în Orăștie.**

: Vițe :
altoite

Vițe altoite.

Cine vrea să-și să-dească vițe de viie, să întrebe întil că ce soiuri de altoi ar fi mai bune în locul acela, ca să dea rod îmbelșugat! Fiecare cultivator de viie să bage de samă ce soiuri își sădește și dela cine cumpără! Ca să nu fie înșelați cum au pățit mulți.

Cine vrea să aibă o vile trainică fără scăderi, sigur pe tot firul de altoi, să se adreseze cu încredere la subscrierul, care liferez cu garanție soiurile cele mai bune, în alegere bogată!

SOIURILE ȘI PREȚURILE.

Altoi pe riparia portalis (Glorie de Montpellier), prima viță americană care prin calitatea ei a dat vițerilor încrederea în puterea de împotrîvire a vițelor americane. lubește pămîntul negru, care să nu aibă var mai mult de 12%.

Soiuri pentru vin alb.

	cl. I. 1000 b.
Burgund sur (Rülendi)	200 cor.
Ezerjó	200 "
Goarnes Iardovan (Járdavány)	200 "
Fetești (Leánka)	200 "
Galbina (Mézes Fehér)	200 "
Muscat Ottonel	220 "
Rizling Italian (Olasz Rizling)	200 "
Smighira (Som Furmint)	200 "
Mustoasa (Muszter Fehér)	200 "
Silvan verde (Zöld Sylvani)	200 "
Mestecat (Vegyes)	200 "
Altoi clasa a II.	80 "

Soiuri pentru vin roșu.

	cl. I. 1000 b.
Logojana (Nemes kádárka)	200 cor.
Burgund mare (Nagy Burgund)	200 "
Carbenet	200 "

Soiuri de masă și desert.

Chasselas blanc croquant alb	100 b. 22 K
Chasselas rouge	roșu " 22 "
Kossuth Kejos	" " 26 "
Raisin de Calabre	" " 26 "
Muscat Hamburg	" " 26 "
Passatutti	" " 24 "
Csaba gyöngye	" " 50 "

Americană cu rădăcină. 1000 buc. 40 cor.

Acestea sunt soiurile cele mai alese pentru ținutul ardelenesc, și deprinse cu clima deluroasă ardelenescă! Cu acestea nu va fi înșelat cultivatorul și va fi sigur că viaa îi va aduce struguri mulți și bine copti!

Cei-ce fac comande sunt rugați a trimite ¼ din preț ca arună. Vița să trimită și cu rambursă (utánvét), după voia cumpărătorului, pachetarea să va face cu îngrijire scotînd numai speșele proprii. **La comande mai mari, vind și pe cambiu pe lângă chizeși buni. Terminul de plată 1 Oct. 1911.**

Adresați-vă cu încredere deplină la:

Nicolau Comănicu, cultivator de vii în Sineel, lângă Blaj : : : : :

(109)

Szancsal, u. p. Balázsfalva.

3-5

„MUGURUL”

însotire economică comercială, Elisabetopol (Erzsébetváros) (Kisküküllő vm.)

!! Altoi de viie !! Calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină, — de vânzare la

însotirea economică : Elisabetopol : : : omereială : : „Mugurul” : (Erzsébetváros, Kisküküllő m.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane!

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă! La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni — **plătire pe 10 ani cu 7%.**

La cerere preț curent și instrucțiune gratis și franco. Însotirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școalei de altoi. (906) 11-12

CAROL KÖNIG

zugrav de odăi și de firme în Orăștie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public. că cu întrarea sesonului mi-am provăzut atelierul cu cele mai moderne necesarii.

Primesc ori-ce lucrare din branșa mea, pe lângă prețuri solide și executare punctuoasă, și nizuința principală îmi e: a mulțumi în toată privința, și prin asta a-mi cîștiga încrederea.

Comande primesc în **Str. Apei 33** (la dl I. Simegh) și la locuința proprie **Str. Rîului nr. 7.**

Rog spriginul on. public, — cu stimă:

Carol König,

(112) 3-10.

zugrav de odăi și firme în Orăștie.